

Тема. Віднімання раціональних чисел

Після цього заняття потрібно вміти:

- віднімати раціональні числа;
- розв'язувати вправи на віднімання раціональних чисел.

Пригадайте

- Як додати числа з різними знаками?
- Що буде результатом додавання протилежних чисел?
- Як відняти натуральні числа?

Повторюємо

Пригадайте властивості віднімання натуральних чисел:

<https://wordwall.net/uk/resource/60371625>

Запам'ятайте

Віднімання — це дія, за допомогою якої за даною сумою двох доданків і одним з них знаходять другий доданок.

Щоб від одного числа відняти друге, достатньо до зменшуваного додати число, протилежне від'ємнику:

$$a - b = a + (-b)$$

Щоб виконати віднімання $-5 - (-2)$, замінимо його додаванням: до зменшуваного -5 додамо число, протилежне від'ємнику -2 , тобто число 2 . Маємо: $-5 - (-2) = -5 + 2 = -3$.

У результаті віднімання раціональних чисел зменшуване:

- ✓ зменшується, якщо від'ємник є додатним: $2 - 5 = 2 + (-5) = -3$, або $-3 - 4 = -3 + (-4) = -7$;
- ✓ збільшується, якщо від'ємник є від'ємним: $5 - 3 = 2$, або $-5 - (-7) = -5 + 7 = 2$;
- ✓ не змінюється, якщо від'ємник дорівнює 0 : $3 - 0 = 3$, або $-3 - 0 = -3$.

Виконайте вправу

<https://wordwall.net/uk/resource/52593554>

Зробіть зарядку для очей

https://drive.google.com/file/d/1ctve7b-oQGMtBbp_pHHA8MGNv5zar3ox/view?usp=drive_link

Розв'язування завдань

Завдання №1

Виконай віднімання:

- 1) $3,4 - 6,7 = 3,4 + (-6,7) = -(6,7 - 3,4) = -3,3$;
- 2) $12,7 - (-8) = 12,7 + 8 = 20,7$;
- 3) $-14,7 - 17,4 = -14,7 + (-17,4) = -(14,7 + 17,4) = -32,1$;
- 4) $-18,9 - (-19,2) = -18,9 + 19,2 = 19,2 - 18,9 = 0,3$.

$$5) \frac{3}{7} - 1 = \frac{3}{7} + \left(-\frac{7}{7}\right) = -\left(\frac{7}{7} - \frac{3}{7}\right) = -\frac{7-3}{7} = -\frac{4}{7};$$

$$6) -\frac{2}{7} - 4 = -\frac{2}{7} + (-4) = -\left(\frac{2}{7} + 4\right) = -4\frac{2}{7};$$

$$7) -5\frac{1}{2} - \left(-4\frac{1}{2}\right) = -5\frac{1}{2} + 4\frac{1}{2} = -\left(5\frac{1}{2} - 4\frac{1}{2}\right) = -1;$$

Зробіть зарядку для очей

https://drive.google.com/file/d/1ctve7b-oQGMtBbp_pHHA8MGNv5zar3ox/view?usp=drive_link

Завдання №2

Перевір рівність $a - (-b) = a + b$, якщо:

1) $a = 7$; $b = 9$;   2) $a = -0,8$; $b = 0,6$;   3) $a = 3$; $b = -5$;   4) $a = -2,7$; $b = -3,1$.

Розв'язання.

1) $a = 7$; $b = 9$; $a - (-b) = 7 - (-9) = 7 + 9 = 16$; $a + b = 7 + 9 = 16$, тому $7 - (-9) = 7 + 9$.

2) $a = -0,8$; $b = 0,6$; $a - (-b) = -0,8 - (-0,6) = -0,8 + 0,6 = -(0,8 - 0,6) = -0,2$;
 $a + b = -0,8 + 0,6 = -(0,8 - 0,6) = -0,2$, тому $-0,8 - (-0,6) = -0,8 + 0,6$.

3) $a = 3$; $b = -5$; $a - (-b) = 3 - (-(-5)) = 3 - 5 = 3 + (-5) = -(5 - 3) = -2$;
 $a + b = 3 + (-5) = -(5 - 3) = -2$, тому $3 - (-(-5)) = 3 + (-5)$.

4) $a = -2,7$; $b = -3,1$; $a - (-b) = -2,7 - (-(-3,1)) = -2,7 + (-3,1) = -(2,7 + 3,1) = -5,8$;
 $a + b = -2,7 + (-3,1) = -(2,7 + 3,1) = -5,8$, тому $-2,7 - (-(-3,1)) = -2,7 + (-3,1)$.

Завдання №3

Знайди значення виразу $-4,8 - t$, якщо $t = 2,8$; $-2,9$.

Розв'язання.

1) якщо $t = 2,8$, то $-4,8 - t = -4,8 - 2,8 = -4,8 + (-2,8) = -(4,8 + 2,8) = -7,6$.

2) якщо $t = -2,9$, то $-4,8 - t = -4,8 - (-2,9) = -4,8 + 2,9 = -(4,8 - 2,9) = -1,9$.

Поміркуйте

У якому випадку різниця двох чисел є додатною; від'ємною; дорівнює нулю?

Домашнє завдання

- Вивчити правила з конспекту та с.49-55.
- Розв'язати завдання №4, 5

4. Обчислити: 1) $-\frac{1}{2} - \left(-\frac{7}{18}\right)$ 2) $\frac{3}{4} - \left(-\frac{7}{8}\right)$

5. Знайти значення виразу $-a - 2,5$, якщо $a = 4,2$; $-1,3$.

Фото домашньої роботи надішліть на HUMAN або на електронну пошту nataliartemiuk.55@gmail.com